

Seat No. : _____

XX-107

B.A. Sem. - IV

April-2013

Sociology : CC-211

(Sociology of Family)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) પ્રશ્નપત્રમાં જે પ્રશ્નક્રમાંક આપેલો હોય તે જ ક્રમાંક ઉત્તરવહીમાં લખો.

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ **650-700** શબ્દોમાં લખો.

(a) કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રના મોડા ઉદ્ભવના કારણો જણાવો. 7

અથવા

ભારતમાં કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્ત્વ ચર્ચો.

(b) કુટુંબની ઉત્પત્તિના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

ભારતીય સંદર્ભમાં કુટુંબનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ **650-700** શબ્દોમાં લખો.

(a) 'કુટુંબ એક રચનાતંત્ર તરીકે' – સમજાવો. 7

અથવા

ભારતીય કુટુંબમાં પરિવર્તન લાવનાર પરિબળોની ચર્ચા કરો.

(b) ભારતીય કુટુંબની એક સમસ્યા તરીકે ઘરેલું હિંસાનું સ્વરૂપ વર્ણવો. 7

અથવા

ભારતીય કુટુંબની એક સમસ્યા તરીકે છૂટાછેડાની ચર્ચા કરો.

3. ટૂંકનોંધ લખો. (300 થી 400 શબ્દોમાં) 16

(1) કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ **અથવા** ભારતમાં કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસો

(2) પ્રાથમિક કુટુંબ **અથવા** દત્તક કુટુંબ

(3) કુટુંબના રચનાતંત્રના પાસા **અથવા** ભારતીય કુટુંબમાં પરિવર્તનનો પ્રવાહ

(4) દહેજ પ્રથા **અથવા** ઘરેલું હિંસાના કારણો

4. ટૂંકમાં જવાબ લખો.

12

- (1) કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો.
- (2) જટિલ ગૃહવાસ કોને કહેવાય ?
- (3) સંયુક્ત કુટુંબ એટલે શું ?
- (4) સિંગલ પેરન્ટ ફેમિલિ કોને કહેવાય ?
- (5) ન્યાયિક પૃથક્વાસ એટલે શું ?
- (6) કૌટુંબિક હિંસાનો કાયદો કયા વર્ષમાં અમલી બન્યો ?

5. (A) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો.

5

- (1) ભારતમાં સ્ત્રીઓના દરજ્જા વિષયક સમિતિએ તેનો અહેવાલ _____ શીર્ષક હેઠળ રજૂ કર્યો. (ટૂવર્ડ્સ ઈક્વાલિટી, ટૂવર્ડ્સ ફ્રિડમ, ટૂવર્ડ્સ ગોલ)
- (2) ઈઝરાયલી કુટુંબ _____ તરીકે ઓળખાય છે. (તરવાડ, કિબુત્સ, કિલ્લી)
- (3) જન્મનું કુટુંબ વ્યક્તિ માટે _____ જૂથ છે. (સ્વૈચ્છિક જૂથ, ફરજિયાત જૂથ, સંદર્ભ જૂથ)
- (4) સિંગલ પેરન્ટ ફેમિલિને _____ પણ કહેવાય. (વિભક્ત કુટુંબ, નાનું કુટુંબ, ભગ્ન કુટુંબ)
- (5) 1947માં _____ એ હિંદુ સગપણ સંબંધો ઉપર પુસ્તક લખ્યું. (એ.એસ. અલ્ટેકર, કે.એમ. કાપડિયા, એસ.સી. દુબે)

(B) યોગ્ય જોડકા રચો.

4

	અ	બ
(1)	1954	(અ) ઘરેલુ હિંસાનો કાયદો
(2)	1984	(બ) વિશેષ લગ્ન ધારો
(3)	1992	(ક) દહેજ પ્રતિબંધક સુધારણા ધારો
(4)	2005	(ડ) સ્ત્રીઓ માટે રાષ્ટ્રીય પંચની રચના

(C) નીચે આપેલા વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો.

5

- (1) ડૉ. ધૂર્યેએ 1954માં સગપણ સંબંધો પરના અભ્યાસોમાં ગ્રંથીય સોતોનો ઉપયોગ કર્યો હતો.
- (2) વંશ, લગ્ન કે દત્તક દ્વારા સંબંધિત હોય તેવા કુટુંબને વિસ્તૃત કુટુંબ કહેવાય.
- (3) ક્લાસીકલ થીયરી મુજબ કુટુંબનું મૂળ સ્વરૂપ માતૃસત્તાક હતું.
- (4) એમ.એસ. ગોરેએ અમદાવાદ શહેરની આસપાસ રહેતા કુટુંબોમાં પરિવર્તનનો અભ્યાસ કર્યો.
- (5) સંયુક્ત કુટુંબ કુટુંબવાદમાંથી વ્યક્તિવાદ તરફ જઈ રહ્યું છે.

Seat No. : _____

XX-107

B.A. Sem. - IV

April-2013

Sociology : CC-211
(Sociology of Family)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction: (1) **All** questions are compulsory.
(2) Clearly write the question numbers and the options which you attempt.

1. Give the answer of following questions in **650 to 700** words :
- (a) Describe the reasons of late origin of the Sociology of family. **7**
- OR**
- Discuss the importance of the study of 'Sociology of family' in India.
- (b) Discuss the theories regarding the origin of family. **7**
- OR**
- Clarify the concept of family in Indian reference.
2. Give the answer of following questions in **650 to 700** words :
- (a) Explain 'Family as a structure'. **7**
- OR**
- Discuss the changing factors in Indian family.
- (b) Describe the nature of domestic violence as a contemporary problem of Indian family. **7**
- OR**
- Discuss divorce as a problem of Indian family.
3. Write short notes (**300 to 400** words) : **16**
- (1) Nature of Sociology of family.
- OR**
- Studies of Sociology of family in India.
- (2) Elementary family.
- OR**
- Adopted family.
- (3) Aspects of family structure.
- OR**
- Flow of change in Indian family.
- (4) Dowry system.
- OR**
- Causes of domestic violence.

4. Answer in brief : 12
- (1) Give definition of sociology of family.
  - (2) What is complicated household ?
  - (3) What is Joint Family ?
  - (4) What is single parent family.
  - (5) What is judicial separation ?
  - (6) In which year domestic violence act was applied ?
5. (a) Choose the right option and fill in the blanks : 5
- (1) A Report of National Committee for Women's Status in India _____.
(towards equality, towards freedom, towards goal)
  - (2) Family in Israel known as _____.
(Tarwad, Kibbuts, Killi)
  - (3) Family of orientation is _____ group for person.
(voluntary, compulsory, reference)
  - (4) Single parent family is also called _____.
(Divided family, nuclear family, destroy family)
  - (5) In 1947 _____ was written a book on 'Hindu Kinship'.
(A.S. Altekar, K.M. Kapadia, S.C. Dube)
- (b) Match the following : 4
A	B
(1) 1954	(a) Law of domestic violence
(2) 1984	(b) Special Marriage Act
(3) 1992	(c) The Dowry Prohibition Amendment Act
(4) 2005	(d) Formation of National Council for Women
- (c) State whether the following sentence is **true** or **false** : 5
- (1) In 1954 Dr. Ghurye was used 'Granthiy sources' for the studies of kinship relations.
  - (2) A family which is related with clan, marriage or adoption is called extended family.
  - (3) According to classical theory the original nature of family was matriarchal.
  - (4) M.S. Gore studies the changes in family which was located near Ahmedabad city.
  - (5) Joint family is a mobilized from familism to individualism.